

Kronprinsen var et eneste smil da han kom til Skaugum

Howdan tyskerne opptrådte og hva de har forandret der ute.

Ved middagstider i går gikk det budstikker på Skaugum: Kronprinsen kommer utover i halv fire tiden for å se på Skaugum! Folkene fikk straks fri for å pynte seg til den store trossen som de har ventet på i mange år og var selvstøtt meget spent på hva kronprinsen ville si om sitt hjem nå. Presis kl. 16.30 avinget kronprinsens bil inn Skaugumporten. Besøket var ennå ikke blitt alminnelig kjent i nabolaget, men han fikk et kraftig

hurrå av de 24 som hadde rukket fram. Milorg-folk fra Asker holder å vakt på Skaugum. De stod i stram sivakt nede ved hovedporten, på sine poster lenger oppe i alléen og utenfor hovedbysningen, hvor kronprinsens privatsekretær mottok kronprinsen.

Kronprins Olav var på Skaugum i to og en halv time, og så dro han til Nasjonalteatret.

— Han gikk og lo og kuste seg hele tiden, sier en milorg-gutt smilende. Et eneste stort smil!

— Hg håndhilse med oss alle sammen, sier en av folkene.

— Han hadde vite om jenta som er på hoved, supplerer en annen.

D. — De kan tro han lo, da en se, at å hør kronprinsen til Skaugum for tredje gang. Ja, alle gode ting er tre, sa han til det og lo og lo, forteller en av vaktene.

— Han var overalt, fortsetter vaktene, og tok seg også en tur til bunkersen hvor det smalt.

— Han la straks merke til at det var ployd opp så mye av plene, sier overgartneren. — Det var bra det, sa kronprinsen. Og så sa han, at riktignok kommer det atskillig mat fra utlandet, sa han, men hele verden skal jo ha, og vi må gjøre alt vi kan for å hjelpe oss selv.

— Kort sagt: Alt var herlighet og glede, og det var folkenes alminnelige inntrykk at kronprinsen var fornøyd ved å finne Skaugum i god stand, hva det faktisk er.

I mellomtiden var det ryktes på Sem og videre utover Askerbygden at kronprinsen var hjemom Skaugum. Flaggene gikk til topps og barna og

ellers andre som kunne rekke fram i tide samlet seg ved porten for å gi kronprinsen en hjertelig hilse. Kl. 16.30 kom hans bil nedover alléen, og under dundrende hurrarop passerte kronprinsen folkemengden.

SKAUGUMS TILSTAND

Det var jo gått så mange rykter om Skaugum i krigstiden. Publikum er sikkert spent på hvordan det står til der ute, og vi kan berolige med at ryktene om store forandringer og ombygninger ikke har vært riktige, bortsett fra bygningen av den store tennisbanen.

Vi har grunn til å tro at Skaugums folk ble ganske forbauset da de etter kapitulasjonen fikk anledning til å se hvordan det var innvendig nå.

— Vi hadde ventet oss noe ganske annet, sier en av funksjonærene, som vi heklet noen ord med i går. Skaugum var vel brukt, men jeg kunne ikke se at det var foretatt noen vesentlige endringer, unntatt småting. I tillegg i første etasje hvor jeg har vært. Hvordan det er med serviset og lignende vet jeg derimot ingenting om hverken i den ene eller den andre

retning. Nei, det ser slett ikke så galt ut.

— Men er ikke altanen blitt lengere?

— Jo, betraktelig, det er også det eneste, bortsett fra den store tennisbanen som er bygd da, bakom Skaugum.

Vi legger merke til at de karakteristiske kjegleformede barindene som stod langs fasaden ikke er der mere, og spør overgartner Larsson om de er tatt bort.

— Det som har smertet meg mest, sier overgartneren er at takene ble brent opp av tyskerne. De heite bensin over og laget ball av dem i 1941. Under den store Skaugumbrannen fikk vi dekket over dem med brannseil og de ble reddet.

SKAUGUM UNDER OKKUPASJONEN

Da kronprinsen forlot Skaugum ble hele personalet igjen der oppe. De forholdt seg rolige og trodde ikke på noe fremmed besøk, for de hadde hørt at den tyske sendemann i Oslo garanterte at Skaugum og Hysdøy kongsgård skulle stå uberørt.

Skaugumfunksjonærene forlot ikke sine poster, da tyskerne likevel kom, men prøvde såvidt mulig å holde gårdsbruket og gartneriet mest mulig uten fremmed innblanding. Sommeren 1941 ble det gitt beskjed om at

gårdsbruket og gartneriet skulle bortforpakte, og for at det ikke skulle falle i fremmede hender overtok gårdsbestyrer Jensen og overgartner Larsson gårdsbruk og gartneri på forpaktningbasis.

— Hvilket inntrykk fikk De av Terboven og hans? spør vi overgartner Larsson.

Han strevte med å gjøre seg så eksklusiv som mulig, svarer hr. Larsson med et lunt smil.

— Slet han svært for å virke som den store og fine mann? Vi har hørt det.

— Det tør en vel kunne si. Det virket en smule plebeisk hele greia! — De husker ikke noe spesielt i den forbindelse?

— Et garden party i 1941 slo alle rekord. Her fikk vi se hvordan et herrefolk utfoldet seg. Det var bygd opp en sver scene i parken, pyntet med blomster som kom i hele hillaas fra Oslos blomsterforretninger. Et stort militærorkester og et tysk tilharmonisk orkester var tilkalt, dessuten opptrådte tyske sangere og folkedansere, viasnok også balletten på det tyske teatret.

— Ellers, legger hr. Larsson til, — ellers hadde vi inntrykk av at det ble svært meget mindre av fester hos Terboven i de siste par årene. Det begynte å dabbe av da retretten i Russland tok til.

REDIESS GIR ORDRE

— Det er jo så at også Rediess har delt bopel med Terboven — Jo, Jeg ble kalt til ham i flor. Ante ikke hva han ville og spekulerte en del på det. Da jeg kom opp, ble jeg henvist til hans private salonger i annen etasje. Vel, jeg banket på og ble sloppet inn. Der inne stod Rediess skvær netto unntatt en badebukse for å motta meg i audiens.

— Var virkelig det antrekket.

— Den rene nakne sannhet forsikrer hr. Larsson. — Nåja, jeg fikk ordre om at samtlige planer skulle ployes opp og brukes til grunnaksank til beste for die norwegische Bevölkerung.

— Hvordan opptrådte tyskerne på Skaugum mot dere?

— Det var svært til herjing og kommandering i begynnelsen, men da de skjante at vi ikke lot oss imponere forvant det mer og mer. Men De vet at vi ønsket dem dit pepperen gror. Det manglet jo ikke på irritasjonsmomenter.

— Jeg la merke til at angelen var tatt vekk i omtrent en meters breidde langs hele fasaden, ytterst. Hvorfor det?

— Det var Terboven som gav ordre til det. Han ville ikke forstyrres av

101144
Dagbladet
16/5-45

den lyden vaktpostene frambrakte når de marsjerte fram og tilbake, smiler overgartneren.

AVSLUTNINGEN

Helt til mandag fortsatte tyskerne befestningsarbeidene på Skaugum. Tirsdag var det tyske soldater i bunkerenen liksom det var plassert flere vakter enn før. Helt til mandag hadde tyskerne fortsatt med å bygge bunkers og andre forsvarsanlegg der

oppe, på sine steder står bunkerene bare med 80 meters mellomrom.

Derimot er det ikke riktig at området er fylt med miner o. l. Da Skaugum ble overgitt, ble det fra tysk side gitt en skriftlig erklæring om at det ikke fantes landminer o. l. på eiendommen. Det svenske befestningsarbeid på Skaugum foregikk faktisk de siste 2-3 måneder, dalyis ble Grindfangar kommanderyt så til dette arbeidet.

Vi fikk høre noen smått detaljer om hvordan tyske soldater fjernet restene av sine barer etter eksplosjonen. Det foregikk på en utrolig uformell måte, men vi skal jo det legge.

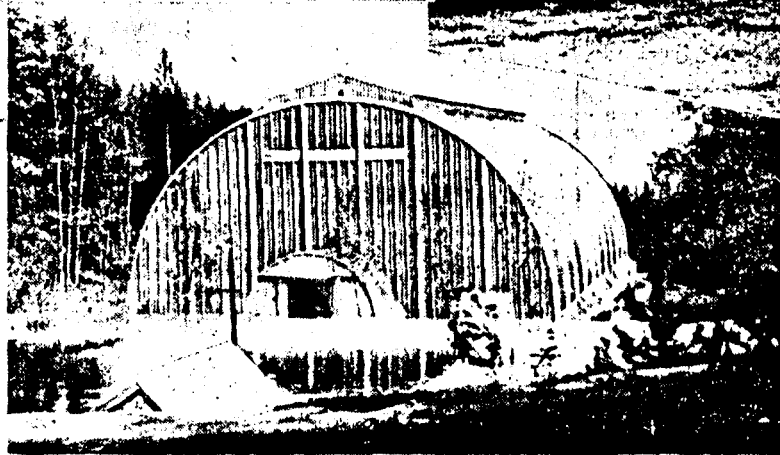
— Selv i siste stund måtte det være noe ekstraordinært med de barer, sa en av Skaugumfunksjonærene, da han fortalte om eksplosjonen i bunkeren.

Torsdag morgen ble Skaugum sperret av og besatt av milorg-solk.

— Og nå gjer vi oss bare til alle sammen kommer tilbake, sier Skaugumfolkene. Ikke sjans gjer vi oss til å få prinsessen og prinsen her igjen. ARNTE

Skaugum renvasket. Til venstre: Kronprins Olav hilser Askar-barna etter å ha besøkt Skaugum i går ettermiddag. Til høyre: Skaugum har vært dekket med grønn kamouflasjering — men en god del var blitt vasket av, da kronprinsen besøkt sitt hjem i går.

Overst t. o.:
Morg-vakt
ved Skaugum.
Ovenfor:
Bak krattet
her ligger
utgangen av
den bunkeren
der
Terboven
og Redies
sprengte seg
selv i hjel.
Nederst t.v.:
Tennis-
hallen.

11